

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Grela

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa A. T.
przeciwko Z. Ż.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 lipca 2019 r.,
zażalenia pozwanego
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 2 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odrzuca zażalenie w części zaskarżającej postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 kwietnia 2019 r. w przedmiocie odrzucenia zażalenia;**
- 2) w pozostałym zakresie oddala zażalenie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) w pkt I odrzucił zażalenie pozwanego Z. Ż. od postanowienia tego Sądu z dnia 12 marca 2019 r. w przedmiocie oddalenia jego wniosku o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej, a w pkt. II odrzucił tę skargę kasacyjną pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 4 grudnia 2018 r. z uwagi na jej nieopłacenie.

W zażaleniu na to postanowienie Z. Ż. zarzucił naruszenie: art. 394 § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. i w zw. z art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm., dalej jako „u.k.s.c.”) poprzez uznanie, że na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2019 r., oddalające wniosek o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej zażalenie nie przysługuje, co w konsekwencji wywołało skutek w postaci odrzucenia skargi kasacyjnej pozwanego.

Nadto, w zażaleniu na powyższe postanowienie, Z. Ż. wniósł na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. o objęcie kontrolą postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2019 r., oddalającego jego wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, z uwagi na brak wskazania motywów, jakimi kierował się Sąd odmawiając uwzględnienie tego wniosku.

We wnioskach żalący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia w zakresie jego pkt. I, przez „przyjęcie do rozpoznania” zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2019 r. i uchylenia w rezultacie zaskarżonego postanowienia w zakresie jego pkt II.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skierowane przeciwko rozstrzygnięciu odrzucającemu zażalenie na postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne, zaś w pozostałym zakresie zażalenie jest bezzasadne.

Wobec zgłoszenia przez pozwanego Z. Ż., w przedmiotowym zażaleniu, wniosku o kontrolę przez Sąd Najwyższy postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2019 r., oddalającego jego wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, w pierwszej kolejności celowe jest zbadanie przesłanek wydania tego postanowienia, które w oczywisty sposób wpłynęło na wydanie zaskarżalnego postanowienia, w tym, w zakresie jego pkt II, to jest o odrzuceniu skargi kasacyjnej z powodu jej nieopłacenia. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sądu Najwyższego katalog zaskarżalnych do tego Sądu postanowień jest zamknięty i nie obejmuje postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych, jako postanowienia wypadkowego, które nie

kończy postępowania w sprawie. Nie oznacza to jednak, że niezaskarżalne postanowienie sądu drugiej instancji, odmawiające zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej, nie podlega jakiejkolwiek kontroli sądowej. Jeżeli, bowiem, skutkiem odmowy zwolnienia od opłat jest nieopłacenie skargi kasacyjnej, a to doprowadziło, w konsekwencji, do jej odrzucenia, wówczas Sąd Najwyższy, rozpatrując zażalenie na postanowienie odrzucające skargę kasacyjną, rozstrzyga na wniosek strony na podstawie art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., również o postanowieniu sądu drugiej instancji o odmowie przyznania zwolnienia od opłat od skargi kasacyjnej (por. np.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r., II CZ 40/08, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2009 r., III CZ 9/09, niepubl.). Postanowienie rozstrzygające wniosek o zwolnienie od kosztów, wydane przez sąd drugiej instancji nie podlega, więc, odrębnemu zaskarżeniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r., V CZ 127/12, niepubl.). Nie jest ono bowiem żadnym z postanowień wymienionych w katalogu określonym w art. 394¹ k.p.c., a w szczególności nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie jako pewną całość. Orzeczeniem takim nie jest również postanowienie odrzucające zażalenie na postanowienie o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych. Orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie jest dopiero postanowienie odrzucające skargę kasacyjną. Weryfikacja postanowienia odmawiającego zwolnienia od kosztów sądowych może mieć natomiast miejsce na wniosek strony, na etapie badania zasadności postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej z powodu jej nieopłacenia. Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy stwierdza, że uwzględniając wniosek skarżącego o dokonanie kontroli niezaskarżalnego postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 marca 2019 r. na podstawie art. 380 w zw. z art. 394¹ w zw. z art. 398²¹ k.p.c., ocenił jego zasadność, w zakresie oddalenia wniosku pozwanego o zwolnienie go od opłaty od skargi kasacyjnej. Kontrola ta potwierdziła trafność tego postanowienia, przy czym motywy rozstrzygnięcia zostały zaprezentowane w uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 kwietnia 2019 r. Argumenty tam przedstawione są w pełni przekonujące i nie podważa ich słuszności wątpliwa motywacja zaprezentowana w uzasadnieniu przedmiotowego zażalenia, która stanowi jedynie odmienną, a zarazem selektywną

od Sądu, ocenę tych samych okoliczności faktycznych. W tej sytuacji brak uiszczenia przez pozwanego, reprezentowanego przez profesjonalnego pełnomocnika, w ustawowym terminie, należnej opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, od której to opłaty pozwany zasadnie nie został zwolniony, skutkowało na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzuceniem tej skargi kasacyjnej, o czym w pkt II zaskarżonego postanowienia.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

jw